

de **AAMBINDER**

KERKELIJK WEEKBLAD VAN
DE GEREFORMEERDE GEMEENTEN

Het gescheurde voorhangsel

ds. H. van der Heiden, Capelle aan den IJssel

De Heere Jezus is door Pilatus aan de Romeinse soldaten overgegeven om gekruisigd te worden. De Borg wordt aan het kruis vastgespijkerd tussen twee moordenaars.

► ... en het voorhangsel des tempels scheurde middendoor.

Lukas 23:45

Gods Woord beschrijft uitvoerig wat er gebeurt op de kruisheuvel Golgotha. Jezus wordt bespot en gesmaad door soldaten en mensen uit de menigte. De Middelaar heeft vanaf het vloekhout nog zeven keer kort gebeden of gesproken. We lezen in de Bijbel ook van verschillende tekenen die plaatsvinden op het moment dat Jezus sterft aan het kruis. Het sterven van Christus

Bij de voorpagina:

GEREFORMEERDE GEMEENTE WAGENINGEN

Na enige tijd in gezelschap bijeen te zijn gekomen, ontstaat er in 1921 in Wageningen een afdeling van de Gereformeerde Gemeente te Veenendaal. Op 9 februari 1933 wordt deze afdeling zelfstandig. Aanvankelijk worden de kerkdiensten in een

voormalige tabaksschuur en in verschillende woningen gehouden, waarna er een pakhuis aan de Rouwenhofstraat kan worden gehuurd. In 1935 wordt het kerkgebouw van de Gereformeerde Kerk aan de Schoolstraat overgenomen. Op verzoek van het gemeentebestuur verhuist men in 1967 naar de Prof. Van Uvenweg, waar een nieuwe kerk met 400 zitplaatsen wordt betrokken. Vijftien jaar later wordt het aantal zitplaatsen uitgebreid tot 768. In 1997 valt het besluit om het kerkgebouw te slopen en op dezelfde plaats tot nieuwbouw over te gaan. Na ruim een jaar in een voormalige drukkerij te hebben gekerkt, neemt ds. A.F. Honkoop op 11 mei 1999 de nieuwe Immanuëlkerk (met 855 zitplaatsen) in gebruik met een preek over Zacharia 2:10. De geschiedenis van de gemeente is beschreven in 'Hoe menigmaal hebt G' ons Uw gunst betoogd'. De gemeente telt 425 belijdende leden en 275 doopleden.

gaat op Golgotha aan niemand ongemerkt voorbij. Calvijn schrijft daarover: 'Al die tekenen bij het sterven van Christus benadrukken de verheerlijking van de hemelse Vader in de diepste vernedering van Zijn Zoon als een voorspel op Zijn toekomstige verheerlijking'.

Lukas beschrijft twee bijzondere gebeurtenissen: Een teken aan de hemel, de zon wordt verduisterd, en een teken in de tempel, het voorhangsel van de tempel scheurde.

Drie uur duister

We lezen in vers 45: 'En de zon werd verduisterd, en het voorhangsel des tempels scheurde middendoor'. Het wordt drie uur lang duister op Golgotha. In die duisternis roept Jezus: 'Mijn God, Mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten?' Gods Zoon doorworstelt Zijn strijd van godverlatenheid. Na die duisternis gebeurt er een teken in de tempel: '... en het voorhangsel des tempels scheurde middendoor'. We lezen daarover in Mattheüs 27 en Markus 15: 'En zie, het voorhangsel des tempels scheurde in tweeën, van boven tot beneden'. Het gaat dus om het voorhang of het voorhangsel. In Exodus 26 wordt de bouw van de tabernakel beschreven. Daar staat ook hoe het voorhangsel gemaakt moest worden. Het is een gordijn in de kleuren hemelsblauw, purper en scharlaken, met ingeweven cherubs, engelenfiguren. Het voorhangsel hing tussen het heilige en het heilige der heiligen.

In de tijd van het Oude Testament stond de ark des verbonds met het verzoendeksel in het heilige der heiligen. De ark was een teken van Gods tegenwoordigheid. Het dikke voorhangsel was gesloten. Het was als een prediking dat de toegang tot God afgesloten is. Door onze zonde kunnen wij niet meer tot God naderen. We zijn strafwaardig en kunnen voor God niet bestaan. Heeft de Heilige Geest u dat geleerd?

Het voorhangsel ging één keer per

jaar een stukje opzij. Op de Grote Verzoendag. De hogepriester kwam dan met een schaal met bloed. Hij sprenkelde het bloed op het verzoendeksel en voor de ark. Alleen het bloed brengt verzoening aan. Wanneer Christus uitroept op Golgotha: 'Het is volbracht', scheurt het voorhangsel van boven naar beneden. Het is een teken van God Zelf. God laat hierdoor weten: De offerdienst is voorbij, de toegang wordt geopend. Christus heeft met Zijn bloedstorting voldaan.

In Christus' dood is de weg tot het leven geopend.

We lezen in Hebreeënen 10:20: 'Op een verse en levende weg, welken Hij ons ingewijd heeft door het voorhangsel, dat is door Zijn vlees'. In Christus' dood is de weg tot het leven geopend. In Zijn bloed is volkomen verzoening.

Geopende toegang

Het scheuren van het voorhangsel gebeurt door Gods hand. Het wijst erop dat er een weg gebaad is in en door Christus' bloed. Er is weer een toegang tot God voor zondaren die met hun ongerechtigheden niet voor God kunnen bestaan. Er is een geopende toegang tot de troon der genade. Mensen kunnen weer beantwoorden aan het doel waartoe ze geschapen zijn: God eren en verheerlijken. De weg naar het hemelse heiligdom tot de gemeenschap met God is geopend door de bloedstorting van Christus.

Wat heeft het teken van het gescheurde voorhangsel een rijke betekenis.

God is volkomen tevreden met het offer van Zijn Zoon. Door onze zonde is de toegang tot God gesloten en dat om eigen schuld. Maar eeuwig wonder, in Christus' borgwerk is van Gods zijde de toegang weer geopend. Nu kan er gepredikt worden aan zondaren, ja, aan de grootste van de zondaren: 'Dit is een getrouw woord en alle aanneming waardig, dat Christus Jezus in de wereld gekomen is om de zondaren zalig te maken, van welke ik de voornaamste ben' (1 Tim. 1:15).

Een verse en levende weg

Heeft Christus nog geen waarde in uw leven? Dan bent u nog ellendig en arm. Het moet onze levensvraag zijn of worden: hoe word ik verzoend met God? Weet u van zonde en ongerechtigheid? Wij hebben de dood verdiend, de weg tot God is afgesloten om eigen schuld. Wie op zichzelf leert zien, kan niet anders dan zich veroordelen en aanklagen voor de Heere. Maar nu is het Goede Vrijdag, Christus' sterfdag. Het voorhangsel scheurde. Er is een geopende toegang in het bloed van Christus. Hij heeft met Zijn sterven een verse en levende weg geopend tot Gods genadetron. Daarom kan er geschreven staan in Hebreeënen 4: 'Laat ons dan met vrijmoedigheid toegaan tot den troon der genade, opdat wij barmhartigheid mogen verkrijgen, en genade vinden om geholpen te worden ter bekwamer tijd'.

Wat een troost voor Gods kinderen: het voorhangsel is gescheurd van boven naar beneden. Het heil komt bij God vandaan. Christus zal loon ontvangen op Zijn Middelaarsarbeid: 'Daarom zal Ik Hem een deel geven van velen, (..) omdat Hij Zijn ziel uitgestort heeft in den dood (..) en Hij veler zonden gedragen heeft, en voor de overtreders gebeden heeft' (Jes. 53:12).

Gods volk mag er eeuwig in roemen: de toegang geopend door het bloed van hun Borg. ♦

Uit:

DE GENEZING VAN DE
BLINDE BARTIMEÛS

Theodorus van der Groe

(uitg. Den Hertog, Houten, 2020).

ZEVEN LEERREDENEN

Over LUKAS 18:35-43

Derde tekst uit Lukas 18:35-43

En zij boodschapten hem dat Jezus de Nazaréner voorbijging. En hij riep, zeggende: Jezus, Gij Zoon Davids, ontferm U mijner!

Lukas 18:37 en 38

Het is een zeer opmerkelijk woord dat onze Zaligmaker sprak tot de farizeeën, toen dezen zich ergerden en aanstoot namen aan Zijn gemeenzame omgang met de zondaren en tollenaars: 'Doch gaat heen en leert wat het is: Ik wil barmhartigheid, en niet offerande' (Matth. 9:13a).

De Heere Jezus wijst ons hier de weg waarlangs Hij Zijn genade aan arme zondaren en zondaressen wil bewijzen, en hoe Hij hen wil helpen en goedgunstig voor hen wil zijn. Hij wil dat zij tot Hem om genade en barmhartigheid zullen komen en niet om Hem enige offerande of gave van hun eigen bezittingen aan te bieden om Hem daardoor te bewegen hen goedgunstig te zijn.

De reden hiervan is voor iemand met een geestelijk verlicht verstand duidelijk. De Heere Jezus weet dat alle mensen in zichzelf doodarme zondaren zijn. Ze hebben alleen maar gebrek, zonde en ellende; Hij daartegenover ►

De genezing van de blinde Bartimeüs

► is oneindig rijk en algenoegzaam. 'In Hem woont al de volheid der Godheid lichamelijk' (Kol. 2:9). Daarom is Hij dan ook volkomen bekwaam en ook gewillig om alle arme, ellendige zondaren, die met hun noden en ellenden tot Hem komen, te helpen en hen van al hun rampzalig gebrek te verlossen. Daarom wil Hij dat de zondaren hun droevig gebrek en diepe ellende ook zullen kennen en dat zij daarmee geheel verlegen, vermoeid en belast, tot Hém zullen komen. Dat zij geheel hun toevlucht zullen nemen tot Zijn grondeloze almacht en barmhartigheid, zonder Hem enige andere offerande toe te brengen, dan slechts een geheel arme, ellendige en verlegen ziel.

Daarop wil Hij Zijn barmhartigheid dan ook aan die arme gelovige zondaren bewijzen en hen helpen en verlossen uit al hun noden. Maar, helaas, de geestelijke blindheid en ongelovigheid van de mens is zó groot en zó rampzalig, verdorven en verkeerd is zijn natuur dat hij er altijd op uit is en het erop toelegt om langs een andere weg dan van zuivere genade en barmhartigheid, in de gunst en gemeenschap met de Heere Jezus te komen. Hij wil altijd weer proberen om de Heere Jezus enige offerande of iets van zichzelf aan te bieden, om daardoor Zijn gunst en genade op te wekken en Hem tot barmhartigheid en ontferming over zich te bewegen. Hij probeert zijn gebrek, zijn zonde en ellende eerst zélf te verbeteren, door boetvaardigheid, berouw en tranen, en zo verder te verbeteren en zoveel mogelijk te verhelpen als hij maar kan. En dan meent hij dat hij aangenaam en behagelijk zal zijn bij de Heere Jezus en dat Die hem Zijn genade en hulp dan ook niet zal weigeren.

Zie, in zo'n ellendige verkeerdheid en ongelovigheid verkeren alle mensen van nature! O, wat gaat er niet een menigte zielen op zo'n schadelijke weg voor eeuwig rampzalig verloren. Ze hebben net als de farizeeën nooit recht kunnen verstaan wat het betekent: 'Ik wil barmhartigheid en niet offerande'.

► wordt vervolgd

De opstanding, een fundamenteel leerstuk

ds. W. Silfhout, Veenendaal

Moet je per se geloven in de opstanding van de doden om een christen te zijn? Kennelijk waren er in de tijd van de apostel Paulus in Korinthe al mensen die zeiden dat er geen opstanding van de doden is. Dat heeft vérgaande gevolgen. In 1 Korinthe 15:13 schrijft de apostel: 'En indien er geen opstanding der doden is, zo is Christus ook niet opgewekt'.

Het is een fundamenteel leerstuk dat we met Pasen gedenken. Jezus Christus is uit de dood opgestaan. Er is een lichamelijke opstanding van de doden. Eens zal de laatste bazuin klinken en zal het gehoord worden: Staat op gij doden en komt ten oordeel.

Bestreden

De loochening van de lichamelijke opstanding is niet iets wat onder de invloed van Griekse filosofen alleen in de gemeente van Korinthe voorkwam. Dat leerstuk is vaak bestreden, zelfs door theologen.

Ik noem slechts een paar voorbeelden uit de meer recente geschiedenis. In 1866 spraken drie jonge, moderne predikanten in Voorne-Putten (A.C. Duker te Geervliet, J. van Loenen Martinet te Heenvliet en W.C. van Maanen te Abbenbroek) met elkaar af dat ze op het Paasfeest onomwonden aan de gemeente zouden meedelen niet te kunnen geloven in de lichamelijke opstanding van Jezus. Uit 1989 dateert de geruchtmakende uitspraak van de hoogleraar F.O. van Gennep: 'Ik geloof niet in de

lichamelijke opstanding, en evenmin in wonderen'. Wie denkt in dit verband niet aan prof. H.M. Kuitert (1924-2017) die beweerde dat lichamelijke opstanding onvoorstelbaar is en aan moderne mensen niet is te verkopen.

Ook wij behoren tot die moderne mensen. Daarom is het goed dat we nagaan wat de Schrift bij monde van de apostel Paulus zegt over de opstanding. Opdat we niet meegevoerd worden met mensen die zich nog wel christen noemen, maar beweren dat je ook wel christen kunt zijn zonder in de lichamelijke opstanding te geloven.

Het gaat in die gedachte voor ons mensen om ons ethisch handelen en om navolgers van Christus te zijn. Het overdenken van de opstanding van Christus in het licht van onze opstanding uit de doden op de grote dag van Christus' wederkomst moge de Heere gebruiken om ons de kracht daarvan in ons hart en leven te doen verstaan, voor het eerst of opnieuw. Door Zijn opstandingskracht

worden wij opgewekt tot een nieuw leven (Heidelbergse Catechismus, Zondag 17).

Van levensbelang

Welke gevolgen heeft het als we de opstanding van de doden loochenen? Het antwoord geeft Paulus meteen in vers 13: Dan is Christus ook niet opgewekt. Dan wordt het hart uit het Evangelie gesneden. In heel het Nieuwe Testament hoor je de hartenklop van deze waarheid: de opstanding is van levensbelang. De apostel benadrukt dat nog eens in vers 16: 'Want indien de doden niet opgewekt worden, zo is ook Christus niet opgewekt'. Dan is de prediking ijdel, leeg, van geen enkele waarde. Vals en onwaarachtig, zeggen de kanttekenaren.

Als Christus niet is opgewekt, dan is Hij in de dood gebleven. Dan is er geen eeuwig leven. De inhoud van de prediking is toch altijd en alleen de verkondiging van een levende Jezus? Daarom komen we ook samen op de eerste dag van de week, de opstandingsdag van Christus. Het Leven heeft getriumfeerd over de dood. Gods knechten prediken niet een dode Christus, maar een levende Zaligmaker. Het eeuwige leven is door en uit Hem. 'Ik leef en gij zult leven'. Een levende Zaligmaker, Die zit aan

de rechterhand van God de Vader en eenmaal wederkomen zal op de wolken des hemels als de eeuwig Levende om te oordelen de levenden en de doden. Hij zegt van Zichzelf: 'En Die leef, en Ik ben dood geweest, en zie, Ik ben levend in alle eeuwigheid' (Openb. 1:18).

Laten we toch niet aan de woorden van de Zaligmaker Zelf voorbijgaan. Daarmee staat of valt immers het hele leerstuk van de zaligheid.

Het Leven heeft getriumfeerd over de dood.

Vele verschijningen

De apostel Paulus heeft altijd zo gepreekt. Hij heeft gewezen op Christus, Die gestorven is voor onze zonden naar de Schriften en begraven en op de derde dag opgestaan naar de Schriften. In 1 Korinthe 15 voert hij

daarvoor vele verschijningen van de Heere Jezus na Zijn opstanding aan. Als dit niet waar zou zijn, zegt Paulus, dan is mijn prediking niet alleen ijdel en uw geloof ijdel, maar dan ben ik een valse getuige van God. Dan zijn de verkondigers van de opstanding van Christus bedriegers en leugenaars. Dan kunnen zij niet zeggen: 'Wij bidden van Christuswege, laat u met God verzoenen'. Dan zijn ze gezanten van de duivel.

Dan is ook het geloof ijdel, leeg, vals en onwaarachtig. Het geloof berust dan slechts op fantasie. Het is tevergeefs om te geloven. Daarmee wordt alle troost aan Gods kinderen ontnomen. Als door het geloof mocht worden gezien op Hem, Die gekomen is in de wereld om de zonden van de Zijnen te verzoenen, en de vrucht van Zijn verdienste mocht worden ervaren in het spreken van Hem door Zijn Woord en Geest, dan was dat niet meer dan een luchtspiegeling, een fata morgana, en geen werkelijkheid. Dan is alles tevergeefs. Geen leven na de dood, geen verzoening van de schuld, geen vergeving van onze zonden, geen eeuwig leven in de nabijheid van God, geen eeuwige heerlijkheid. Dan ontvalt aan alle verkondiging van het Evangelie de grond. Ontkenning van de lichamelijke opstanding heeft zelfs gevolgen voor hen die reeds ontslapen zijn.

De Eersteling

Daarom moet de roep klinken: het is Pasen. Christus is opgewekt uit de doden en is de Eersteling geworden van degenen die ontslapen zijn. Daarom is er voor verloren zondaren doen aan, want Christus heeft door Zijn opstanding de dood overwonnen, opdat Hij ons de gerechtigheid, die Hij door Zijn dood ons verworven had, kon deelachtig maken. En zij, die door Zijn kracht zijn opgewekt tot een nieuw leven, hebben in de opstanding van Christus een zeker pand van hun zalige opstanding.

Dat gedenken we met Pasen.

En daarom is de opstanding van de doden een fundamenteel leerstuk. ♦

► Wie de opstanding van de doden loochent, snijdt het hart uit het Evangelie weg.

Als de graven opengaan

J. van 't Hul, Lieren

En de graven werden geopend.

Mattheüs 27:52

**Een graf wordt gedolven en weer gedicht. Aangrijpend!
Pas op de grote dag der dagen gaan ze open, allemaal.
Hoewel, het is één keer eerder gebeurd: 'En de graven
werden geopend'.**

Wereldwijd worden er graven gedolven en weer toegesloten. Onder de liggende zerk is het stil, ademloos-stil. Nergens is het stiller. De zielen van de geliefden die ons zijn voorgegaan, zij wonen in de stilte (Ps. 94:17). In het graf is geen gedachtenis, zegt Sálomo. Daar wordt niet meer geleden, niet meer gedacht en niet meer gedaan. In het stille graf zingt ook niemand 's HEEREN lof, zegt Psalm 115: 'De doden zullen den HEERE niet prijzen, noch die in de stilte nederge-daald zijn'. In het graf heerst de stilte. Diepaangrijpende gedachte.

Het avondoffer

Op Golgotha is de strijd gestreden. De zesde ure is voorbijgegaan. De hemel was in rouw geweest, maar de duisternis gaat nu wijken. De zon breekt door. De negende ure breekt aan. Het is omtrent drie uur in de middag, de tijd van het avondoffer. In de tempel steekt de priester het reukoffer al aan. Vanuit de stad klinken reeds trompetten. Op Golgotha buigt de middelste Kruiseling het hoofd. Met een grote stem roept Hij: 'Het is volbracht'. Hij roept als een man in Zijn volle kracht, als de

Man Die machtig is om te verlossen. 'Het is de juichkreet van een overwin-nend krijgsman' (Spurgeon). Vrijwillig geeft de Schuld- en Zondeloze Zijn geest in handen van Zijn wachtende Vader. Zijn ziel verlaat het lichaam. Het kruis is geworden tot een boom des levens. De schuld is verzoend, de dood overwonnen, de losprijs betaald. Gode zij dank voor Zijn onuitspreke-lijke gave. "t Is Gods Woord dat hier vervuld wordt, 't is Gods raad die hier vervuld wordt, 't is Gods wil wat hier geschiedt' (Da Costa).

In de stad is het alsof zelfs de tempel gruwet van de heiligschennende moord op Golgotha. Een onzichtbare macht scheurt het kostbare voorhang-sel van boven naar beneden, voor de ogen van de dienstdoende priester. De tempel scheurt vol afgrijzen haar klederen, als antwoord op de dood van de Hogepriester. De ongewijde Joodse geschiedenis zegt dat het licht op de gouden kandelaar opeens werd uitgedoofd, tot verbazing van de beschouwers, en dat de mas-sieve tempeldeuren uit zichzelf langzaam opengingen, tot schrik van snode Joden.

De schepping beroerd

Koning Jezus geeft Zijn geest in de handen van de Vader. Dan stuiptrekt de natuur. De schepping siddert en is ontroerd, alsof de aarde uit zijn baan wil breken. De grond schudt. De aarde beeft op haar grondvesten vanwege 'de ontzettende goddeloosheid van hen die Christus gekruisigd hebben' (Henry). 'De aarde beefde dat ze Jezus zo dragen moest, en wilde liever dat kruis van haar rug afschudden' (Ridderus). Van zo veel goddeloosheid schrikt de aarde. 'Zou het land hierover niet beroerd worden?' (Amos 8:8).

Kloven der steenrotsen worden vermorzeld. Rotsstenen scheuren en splijten. Het is een heel tumult. En dan staat er opeens: 'En de graven werden geopend'. Het graf is een plaats van stilzwijgen, zegt Ridderus, 'maar als Jezus sterft, moeten zelfs de doden getuigenis geven van Zijn macht en heiligheid'.

Op de berg Sions worden door een bijzondere kracht Gods de graven geopend en kluisters van de dood verbroken. Lichamen staan op uit de doden. Zij die plechtig ter aarde waren besteld, worden in een ogen-blik levend gemaakt. Zij die lagen bekneld in banden van de dood worden opgewekt. Er komt leven in dorre doodsbeenderen. Het sterven van Hem Die de Opstanding en het Leven is, roept doden uit hun graven terug. De Gekruisigde is de gebieder des doods.

Heiligen opgestaan

Het zijn echter alleen 'de heiligen' die uit hun graf opstaan. Mattheüs schrijft dat er met nadruk bij: 'En vele lichamen der heiligen die ontslapen waren, werden opgewekt' (Matth. 27:52b). Matthew Henry schrijft: 'Voor de heiligen is de dood slechts de slaap van het lichaam, en het graf is het bed waarop het slaapt'. Wat gebeurt hier nu precies? Veel verklaarders zoeken naar exegetische vastigheid. Velen tasten verlegen naar de waarheid. Er worden veel vragen gesteld, waarop niet altijd een

antwoord komt. Zoals deze: wie zijn deze opgestane heiligen? Sommigen denken aan Adam en Eva, of aan de aartsvaders, Abraham, Izak en Jakob. De patriarchen waren met veel zorg in het beloofde land begraven, in de gelovige verwachting van de opstanding der doden. Kort geleden had Christus over de opstanding der doden nog geleerd dat God gesproken had: 'Ik ben de God Abrahams en de God Izaks en de God Jakobs. God is niet een God der doden, maar der levenden' (Matth. 22:32).

Simeon en Anna

Andere verklaarders denken dat deze 'heiligen' de oudtestamentische martelaren waren, zij die in een grijs verleden hun geloof in Christus met hun bloed hadden moeten bekopen. Anderen denken eerder aan de latere heiligen, aan de nieuwtestamentische gelovigen die behoord hebben tot de kring van de godvruchtigen, zij die vroom hadden geleefd en godzalig waren gestorven, zij die de verlossing Israëls verwacht hebben en de Heere hebben gevreesd. Er worden namen genoemd, van mensen zoals Zacharias en Elizabet, Simeon, Anna,

De Gekruisigde is de gebieder des doods.

en Johannes de Doper. In ieder geval zijn het er 'velen' geweest, want dat schrijft Mattheüs. En Ridderus schrijft nog dat 'het mensen waren die heilig waren gestorven, maar nu wakker worden gemaakt'.

Wat we weten over degenen die uit hun graven zijn opgestaan, is slechts dit: het waren uitsluitend 'de heiligen', en het waren er 'velen'. Het waren er niet één of twee, maar het was een groot getal van mensen. Meer weten we niet. Ook de kanttekeningen doen er het zwijgen toe. Wat we wel weten, moet ons genoeg zijn. Een mens hoeft niet alles te weten, en een mens met een verduisterd verstand kán niet eens alles weten.

De heilige stad

Wat gaan die levend gemaakte heiligen nu doen? 'En uit de graven uitgegaan zijnde na Zijn opstanding,

kwamen zij in de heilige stad en zijn velen verschenen' (Matth. 27:53). Ze werden opgewekt direct na Jezus' dood, op Goede Vrijdag, zo lezen we in vers 52. In vers 53 staat dat ze pas 'ná Zijn opstanding', drie dagen later dus,

in de heilige stad zijn verschenen.

'Zij vormen het voorschot op de grote schare die straks de nieuwe heilige stad zijn binnengegaan' (Van Bruggen).

Wat hebben deze opgewekte heiligen in de tussentijd gedaan, tussen hun opstanding en hun verschijning in de stad? En: omdat dit een 'opstandingsverhaal' is, behoort dit dan niet meer bij Pasen dan bij Goede Vrijdag? En waar zijn ze na hun verschijning in Jeruzalem gebleven? Ridderus zegt: 'Men moet zo nieuwsgierig niet vragen. Op verscheidene dingen zou men moeten zeggen dat men het niet weet'.

We mogen wel nazeggen wat Mattheüs schrijft: Ze kwamen in de heilige stad 'en zijn velen verschenen' (vers 53). Ze kwamen niet in Jeruzalem om zich te verschuilen, maar om zich te vertonen, niet aan iedereen, maar aan bekenden, 'aan de uitverkorenen' (J.H. Bavinck). Aan hen hebben ze verkondigd Wie Jezus voor hen geworden was, dat Hij was opgestaan uit de dood en dat Hij leeft. Christus is Overwinnaar over dood, hel en graf. Thomas Scott maakt bij al deze wonderen de volgende toepassing: 'Onze Goddelijke Zaligmaker heeft het graf geheiligd opdat het de vredige rustplaats zou zijn voor de lichamen van Zijn slapende heiligen, en Hij heeft, als de eerstelingen van die gezegende oogst, door Zijn opstanding de voorbereidingen getroffen voor de toekomstige heropening van het graf om daaruit hun lichamen onsterfelijk en verheerlijkt op te wekken, opdat zij voor eeuwig de heilige stad hierboven mogen bewonen, waar verzadiging van vreugde bij Zijn aangezicht is, en lieflijkheden in Zijn rechterhand, eeuwiglijk'. ♦

► 't Is Gods raad die hier vervuld wordt, 't Is Gods wil wat hier geschiedt'.

Lisse toen en nu

Ruim 150 jaar geleden werd de gemeente van Lisse geïnstitueerd. 'De oprichters waren vervuld met geloofsmoed om over alle bergen van bezwaren heen te zien', zo schreef de kerkenraad bij het 100-jarig jubileum. Laten we bij de verdrietige ontwikkeling van de laatste tijd, deze kleine kerkgeschiedenis nog eens nagaan, ter bemoediging, dat Hij Die een goed werk begonnen heeft, dat zal voleindigen tot op de dag van Jezus Christus (Filipp. 1:6).

ds. G. Clements, Benthuisen

De 19e eeuw was kerkelijk een onrustige tijd in ons land. De binding aan de gereformeerde belijdenis werd losser. De prediking was vooral gericht op een deugdzaam leven. Jezus werd gezien als het grote voorbeeld. Hij was niet meer Borg

en Zaligmaker. De Evangelische Gezangenbundel sloot hierop aan. In heel het land verlieten groepen van bezwaarden de vaderlandse kerk. Gevangenisstraffen en zware boetes waren het gevolg. Desondanks zette de Afscheiding zich door. Onder de

► Het goede pand.

'stillen in den lande' bleef het vuur van de Reformatie branden. Calvijn en de vaders werden in de huisgezinnen gelezen. Het eeuwigheidsbesef woog, namelijk dat wij met God verzoend moeten worden door de dood van de Zone Gods.

Lisse toen

Ook in Lisse was het kerkelijk droevig gesteld. In de Hervormde Dorpskerk stond een zekere ds. J. Kooij, die de moderne richting aanhing. Men verwierp de Bijbelse wonderen en stond open voor de Schriftkritiek. Op zondag werden de kerkdiensten matig bezocht. De herberg was vaak beter gevuld met gasten die zich bezighielden met biljarten en drank. Het mag echt een wonder heten dat er in Lisse een gemeente ontstond naar Schrift en belijdenis. Aan de wieg van de Gereformeerde Gemeente stond een achttal personen, waarvan de meesten uit andere delen van het land kwamen. Onder hen was de tuinbaas van de 'Keukenhof', Gerrit Segers. Hij was in dienst bij baron Van Pallandt, de eigenaar van de Keukenhof. Deze baron voelde zich thuis bij ds. Kooij van de Dorpskerk. Segers kerkte er ook met zijn gezin omdat hij geen andere mogelijkheid zag. Mede door vriendschap met een zekere Hendrik van Voorst zochten zij samen naar een eerlijke, Bijbelse prediking. Die vonden zij in de kruisgemeente van Noordwijk, tien kilometer verderop. Maar dat bleef niet onopgemerkt bij de baron van de Keukenhof. Hij stelde Segers voor de keuze: in Lisse kerken óf ontslagen worden. Moeilijke keus, hij had negen kinderen te onderhouden. Op een zondagmorgen ging hij vertwijfeld toch maar naar de Dorpskerk. Halverwege hield de Heere hem staande met de woorden: 'Hoelang hinkt gij op twee gedachten?' 'Zo de HEERE God is, volgt Hem na'. Dat woord nam alle twijfel weg. Hij bedankte voor de Hervormde Kerk van Lisse. Hij werd ontslagen en brodeloos. Maar de Heere zegende hem en zijn gezin op rijke wijze.

Kruisgemeente

De kring der bezwaarden groeide gestaag. De meesten lazen in gezinsverband een preek uit de schat der vaders. Men ontmoette elkaar

op de gezelschappen. Zo groeide het verlangen om op zondag met de bezwaarde gezinnen samen te komen. Segers beschikte over een stukje land waar een eenvoudig kerkgebouw verrees. 'Zij hadden vrede, en werden gesticht; en wandelende in de vreze des Heeren, en de vertroosting des Heiligen Geestes, werden vermenigvuldigd' (Hand. 9:31).

Lisse nu

Welke les kunnen we halen uit het ontstaan van de gemeente van Lisse? Is de afscheiding van een deel van de gemeente van Lisse nu vergelijkbaar met de nood in vroeger dagen? Volgens de bezwaarden van Lisse is de eenzijdigheid van de prediking en de samenstelling van de kerkenraad reden om het kerkverband te verlaten. Heeft deze verklaring nog iets van doen met het verlangen van de oprichters? Brandt hier hetzelfde vuur? De genoemde bezwaren mogen geen reden tot scheuring zijn. We moeten ons afvragen of Schrift en belijdenis wezenlijk in het geding zijn. Zo deden de 'bedroefden' van de Afscheiding wel, 'onderzoekende dagelijks de Schriften, of deze dingen also waren' (Hand. 17:11). Het ging hen om de zuivere beginselen van de Reformatie die zij beleden en wilden bewaren. Het eerste beginsel was de autoriteit van de Schrift (Sola Scriptura), in een tijd waarin openlijk werd getwijfeld aan het geïnspireerde Woord van God. Het tweede beginsel was Gods soevereine genade (Sola Gratia), een leerstuk dat in de 19^e eeuw werd ingewisseld voor de mens met zijn vrome bijdrage. De gewetens werden niet gedaagd voor Gods rechterstoel (Calvijn, Institutie, III.12). Het derde beginsel was het geschonken geloof (Sola Fide), waarom in de prediking onderscheid wordt gemaakt tussen tijdgeloof en waar geloof (Dordtse Leerregels, III/IV.10-11), zoals Christus onderscheid maakte tussen wijze en dwaze maagden. Over deze wezenlijke zaken liep de breuk in de kerk van Lisse in de 19^e eeuw. Laat ons vandaag hetzelfde goede pand bewaren, dat ons al zoveel eeuwen is toebetrouwd. 'En dat gij samengevoegd zijt in eenzelfde zin, en in eenzelfde gevoelen' (1 Kron. 1:10). ♦

Een vonkje van godzaligheid

J. van 't Hul, Lieren

Die in Hem gelooft, wordt niet veroordeeld, maar die niet gelooft, is alrede veroordeeld.

Johannes 3:18a

Het is nu toch echt bij het krieken van de dageraad. Het wordt al licht buiten. Maar het onderwijs in de nacht is nog niet ten einde. Het gaat nog om de toepassing.

Nicodémus, luister nog eens: Wie in de Heere Jezus gelooft als de Zoon des mensen en de Zaligmaker van zondaren, die zal niet verloren gaan in der eeuwigheid, maar zal leven, zal eeuwig leven. En wie niet in Hem gelooft, die blijft dood. Sterker nog, die is al veroordeeld. De Zoon van God is naar deze duistere aarde gekomen als het Licht der wereld, om te zoeken en zalig te maken wat verloren was, maar de mensen hebben zich van Christus en Diens Evangelie afgewend. Ze hebben de duisternis liever dan het licht. Het oordeel zal zich voltrekken op het scherpst van de snede. Wie uit vijandschap voor de duisternis kiest, zal in de duisternis verloren gaan, wie door genade tot het Licht der wereld komt, vindt in Hem het Leven. Voor degenen die in Christus Jezus zijn, is er geen verdoe-men is meer. Nicodémus, kies heden wie u dienen wilt!

'Dit is het oordeel dat het onderscheid maakt tussen hen die zalig en hen die veroordeeld worden. Het is niet de vraag hoe waardig of hoe onwaardig gij zijt, want het is reeds besloten dat ze allen zondaars en de verdoe-men is waardig zijn, maar dít is de vraag, of gij aan Christus gelooft of niet' (Luther).

Hoe het verder met Nicodémus gegaan is, zegt Johannes 3 niet. Een afsluitend woord ontbreekt. Bij het gloren van de ochtend heeft hij afscheid van Jezus genomen.

Hij zal niet direct alles van dit onderwijs in de nacht begrepen hebben. Over de nog stille straten van Jeruzalem is hij teruggekeerd naar zijn eigen huis.

Korte tijd later komt Nicodémus openbaar. In Johannes 7 is de Joodse raad in vergadering bijeen. Nicodémus zit daar ook bij. In de vergadering worden harde woorden gesproken over Jezus. En dan gaat Nicodémus het toch voor Hem opnemen. Hij kan het niet verdragen dat de waarheid geweld wordt aangedaan. Hij spreekt: 'Oordeelt ook onze wet den mens, tenzij dat zij eerst van hem gehoord heeft en verstaat wat hij doet?' (Joh. 7:51). Hij bedoelt: Wilt gij Jezus ergens van beschuldigen? Maar Gods wet vereist toch dat de beschuldigde eerst zelf gehoord wordt? (zie Deut. 1:16).

Calvijn vindt dit van Nicodémus een zwak woord vol vreesachtigheid, maar zegt ook dat hier in het hart van deze man 'een klein vonkje van godzaligheid schittert'.

De farizeeërs drijven echter smadelijk de spot met hun collega: 'Zijt gij ook uit Galiléa? Onderzoek en zie, dat uit Galiléa geen profeet opgestaan is' (Joh. 7:52).

Spurgeon oordeelt over Nicodémus aanzienlijk zachtmoediger dan Calvijn: 'Dit was goed van hem gesproken. Nicodémus kon wel vreesachtig geweest zijn, maar toen hij zag dat zijn hulp vereist werd, heeft hij recht en verstandig gesproken. Bevooroordeelde mensen zullen goed doen met de vraag van Nicodémus te antwoorden'.

► wordt vervolgd

Patrick, de eerste Europese zendeling

ds. C.J. Meeuse, Arnhem

Het is opmerkelijk hoeveel Ierse jongens de naam Patrick dragen. Deze naam gaat terug op de eerste zendeling die vanuit Ierland in Europa rondreisde.

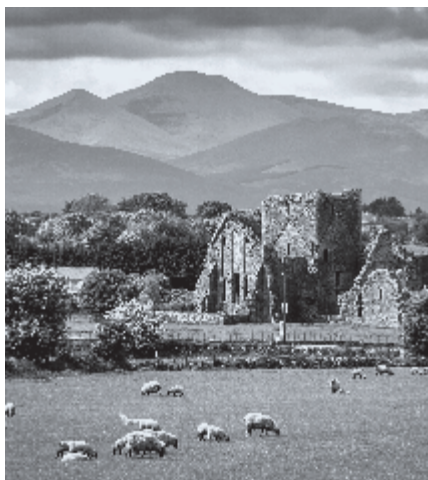
Patrick was opgegroeid aan de westkant van Engeland, in de buurt van Schotland. Hij werd waarschijnlijk geboren rond het jaar 400 na Christus in een welgestelde, christelijke familie uit de Romeinse provincie Brittannia. Zijn vader was eigenaar van een klein landgoed en bekleedde het ambt van diaken. Ierse piraten hebben hem op 16-jarige leeftijd gevangengenomen en verkocht in Ierland, waar hij als slaaf schapen moest hoeden.

Tot bekering

Zes jaar zwierf Patrick met zijn kudde door bergen en bossen. In die tijd kwam hij tot bekering. Hij vertelde zelf dat hij dagelijks, maar ook 's nachts, honderden malen bad en dat er liefde en eerbied voor God in zijn hart kwam. Op een nacht hoorde hij een stem, die zei dat hij moest vluchten. Patrick ging naar de kust, nam een schip en kwam zo in Gallië terecht. Daar kreeg hij een priesteropleiding. Daarna keerde hij terug naar Ierland om onder de Keltische volken, waar hij als slaaf geleefd had, het Evangelie te brengen.

Ook al was het christendom via de Romeinse legioenen al in Engeland en Ierland gekomen, er was geen ordelijk kerkelijk leven. Patrick heeft door zijn pionierswerk een christendom verspreid dat in veel opzichten verschild met dat van Rome. Hij schreef bereid te zijn om voor het Evangelie te sterven: 'Elke dag ben ik gereed

om vermoord te worden, verraden, tot slaaf gemaakt - wat er ook op mijn weg komt. Maar ik heb geen vrees voor deze zaken vanwege de beloften uit de hemel; want ik heb mij overgegeven aan de almachtige God'. Patrick's werk werd rijk gezegend. Veel Keltische stamhoofden gingen met hun onderdanen over tot het christendom. Er wordt gesproken over 700 kerken die gesticht werden en duizenden priesters die in Europa gewijd werden. Velen keerden het heidendom de rug toe; de rest volgde later. Zo heeft Patrick door Gods voorzienigheid voor het christendom in Ierland en Europa grote betekenis gehad.

► Door Gods voorzienigheid heeft Patrick voor het christendom in Ierland grote betekenis gehad.

Pelgrims voor Christus

Het duurde niet lang voordat Ierse zendingen als 'pelgrims voor Christus' door heel Europa trokken. Ze verbreidden een christendom dat nog niet onderworpen was aan de kerk van Rome.

Patrick heeft een geschrift nagelaten dat gelijkenis vertoont met de "Belijdenissen" van Augustinus. Daarin schrijft hij over de leiding en de aanwezigheid van 'de Schepper der schepping' in de heilige wereld, het Boek van God. Hij verhaalt allerlei gebeurtenissen van zijn leven, maar ook ten aanzien van zijn omgang met God. Hij ervoer wat de kerkhervormers in de zestiende eeuw ook verwoord hebben over de voorzienigheid en Gods soevereiniteit in de verbreiding van het Evangelie in Europa. Zo schrijft hij: 'Daarom dank ik God zonder ophouden, Die mij staande hield gedurende de dag van mijn beproeving, zodat ik nu vol vertrouwen het offer van mijn leven mag brengen - aan Jezus Christus, mijn Heere, Die mij bewaarde in al mijn moeilijkheden. Daarom kan ik zeggen: Wie ben ik, Heere, en waartoe hebt U mij geroepen? U Die mij met Uw Goddelijke macht hebt bijgestaan, zodat ik nu zonder ophouden Uw Naam onder de heidenen groot maak en verheerlijkt, waar ik ook ben, en dat niet alleen in goede dagen, maar ook in kwade dagen. Daarom zeg ik in alles wat mij overkomt, of het nu goed is of kwaad: dank aan God, Die mij geleerd heeft steeds zonder aarzelen op Hem te vertrouwen'.

Nationale feestdag

Er is nog een document van Patrick bewaard gebleven waarin hij waarschuwt voor plundersaars die pas gedoopte christenen vermoordden en met wie andere christenen vriendschap onderhielden.

Patrick's werk in Europa is later door Rome geannexeerd en onder de macht van de paus gebracht. Men heeft hem heilig verklaard en hij wordt vereerd als beschermheilige van Ierland. Saint Patrick's Day is in Ierland nog een nationale feestdag. Het zou beter zijn als men de weg terug zocht naar de beginselen die Patrick bij zijn zendingswerk gedreven hebben. ♦

Christus is ons Alles

Thomas Watson

uitg. De Banier; 362 blz., € 27,95

Het boek "Christus is ons Alles", met zeven preken van Thomas Watson, wordt ingeleid door prof. dr. A. Baars. Hij brengt deze puritein voor het voetlicht door zijn persoon en de betekenis van dit door Watson geschreven werk te verklaren. Dr. Baars treedt daarbij op als een goede gids die ons de tijd waarin Watson leefde, zijn werk, zijn theologie en zijn betekenis eenvoudiger doet verstaan. Ik vind dat een loffelijk werk, want de puriteinen hebben ons nog steeds veel te zeggen.

Prof. Baars besteedt in dit boek, in onderscheid van eerder verschenen inleidingen op puriteinse predikers, veel aandacht aan de puriteinse beweging op zich. De eerste 130 bladzijden zijn aan hun strijd gewijd. Het is leerzaam om het puritanisme te verstaan, maar het is ook wel wat veel

van het goede, in een boek met preken van Watson.

Watson wil in deze preken aantonen wat het woord van Paulus inhoudt als de apostel schrijft: 'Maar Christus is alles en in allen' (Kol. 3:11). Watson vat het samen door te zeggen: 'Door Christus worden alle goede dingen aan ons doorgegeven en medege-deeld' (blz. 134). We moeten daarom met al onze noden en behoeften tot Christus gaan. Het betekent ook dat wie Christus heeft, alles heeft wat tot het leven en de zaligheid van node is. Daarom moeten we Christus op hoge waarde schatten. Watson zegt met nadruk wat onze Nederlandse Geloofsbelijdenis in artikel 22 zegt: 'Nu, dat men zeggen zou dat Christus niet genoegzaam is, maar dat er nevens Hem iets meer toe behoeft, ware een al te ongeschikte godslastering'.

Het is de kern van het boek van Watson. Wie Jezus heeft, heeft alles, en wie Jezus mist, mist alles. Het is goed en noodzakelijk dat Watson ons dit onder de aandacht brengt.

ds. C. Harinck, Kapelle

Geloofwaardig handelen

Bart Visser

uitg. De Banier, 96 blz., € 12,95

"Geloofwaardig handelen" van Bart Visser is een inspirerend boekje dat zich richt op leidinggeven in kerk, gezin en maatschappij. Het benadrukt dat effectief leiderschap niet draait om macht, maar juist om nederigheid, barmhartigheid en rechtvaardigheid.

Visser, voormalig directeur van de Erdee Media Groep en nu adviseur en mediator voor organisaties en kerken, biedt een handreiking aan de hand van Bijbelse noties om 'geloofwaardig te handelen' in complexe situaties. Het boek is een zoektocht door de auteur van vele jaren en biedt de lezer die op zoek is naar authentiek en ethisch leiderschap waardevolle inzichten.

Dat Visser een ervaringsdeskundige is, blijkt wel uit de gebruikte voorbeelden en de manier waarop die onder woorden worden gebracht. Als voorbeeld citeer ik

een gedeelte op bladzijde 20: 'Wie leidinggeeft aan een bedrijf dat gebonden is aan een christelijke identiteit, staat soms voor dilemma's die eigen zijn aan de achterban waarin de onderneming een plaats heeft. Een serieus gevaar is te worden meege-sleept in een sfeer van gewenst gedrag en gewaardeerde 'dierbare' theologische opvattingen terwijl dat niet in het belang van de onderneming is. Zo kan het heel dierbaar klinken om te klagen over de 'nood van de tijd' en ondertussen cruciale problemen niet benoemen of aanpakken'. Al pionierend neemt Visser de lezer mee in zijn zoektocht langs auteurs als Benedictus, Covey, Cicero, Calvijn, Keller en Lewis naar een balans vanuit Bijbels perspectief en een grafische samenvatting van 'geloofwaardig handelen' (blz. 72). Het boekje wordt afgesloten met concrete voorbeelden/casussen ter bespreking en een aantal checklists voor de lezer.

Dit boekje is een aanrader voor iedereen die zijn of haar leiderschapskwaliteiten wil versterken. Maar, zoals de schrijver het heeft ervaren, de zoektocht is nooit af. Het blijft voor iedereen 'levenslang leren'.

A.A. van de Breevaart, H.I. Ambacht

Kerknieuws

BEROEPINGSWERK

BEROEPEN

te Goudswaard en Nieuwdorp,
ds. M. Joosse te Ede;
te Den Haag-Scheveningen,
ds. W.A. Zondag te Dordrecht;
te Hoogeveen,
ds. J. Beens te Scherpenzeel;
te Lisse,
ds. G.W.S. Mulder te Ridderkerk.

BEDANKT

voor Aalburg,
ds. B.J. van Boven te De Valk-Wekerom;
voor Franklin Lakes (New Jersey, VS)
en Zwolle,
ds. P.C. Vlot te Krabbendijke;
voor Sunnyside (Washington, VS),
ds. J.J. Witvoet te Rock Valley (Iowa, VS).

VERSLAG AFSCHEID DS. G. HOOGERLAND

Woensdag 26 maart nam onze geliefde herder en leraar ds. G. Hoogerland afscheid van de gemeente Kruiningen i.v.m. zijn emeritaat. Hij stond stil bij 2 Korinthe 13:11: 'Een woord ten afscheid'. De eerste gedachte was: 'een woord ter besturing'. Paulus noemt de Korinthiërs 'broeders'. In zekere zin mag dominee ook heel de gemeente zo aanspreken, als zijnde op het erf van het verbond en ook verbonden aan elkaar. Ware geestelijke broeders zijn echter broeders in die grote oudste

Broeder Christus, door wedergeboorte. We zouden moeten wenen vanwege de verdeeldheid, dat degenen die elkaar eerst broeders noemden, elkaar later niet meer aankijken.

Paulus spreekt vijf dingen tot besturing: 'Zijt blijde'. Afscheid geeft toch reden tot droefheid? Als we echter zien op wat God in de achterliggende drie jaren gegeven heeft, is er ook reden tot blijdschap: de band die er was. Zijn bediening die op de kansel ervaren mocht worden. De Heere wilde na een donkere tijd weer een andere tijd in de gemeente geven. Gods kinderen mochten geestelijke lessen ontvangen. Het tweede was: 'Wordt volmaakt'. Laat u onderwijzen, opdat u mag opwassen, mag toenemen in het zaligmakende geloof. Dat is minder worden in onszelf. 'Zijt getroost'. Dat was het derde. De Kerk des Heeren is een voorwerp van verachting. Waar kunnen we beter troost zoeken dan bij de grote Trooster, de Heilige Geest? 'Zijt eensgezind', het vierde. Ook in die eensgezindheid moet Hij in het middelpunt staan. Eendracht opent de weg voor de komst van de Geest, denk aan de Pinksterdag. Het is ontzettend als wij er de oorzaak van zijn dat de Geest moet wijken; dan zijn we medeschuldig aan het verloren gaan van ons nageslacht. En het vijfde was: 'Leef in vrede'. We zijn niet allemaal hetzelfde, maar toch: leeft in vrede.

De tweede gedachte was: 'Een woord tot bemoediging'. 'En de God der liefde en des vredes zal met u zijn'. Dat wordt verbonden aan die vijf besturingen. 'De God der liefde'. Er is liefde in Gods hart, ja, God is liefde. Die liefde vloeit uit naar vijanden, die Hij van eeuwigheid heeft liefgehad. 'En de God des vredes'. Wij zijn oorlogmakers, maar God had vredegedachten en zond Zijn Zoon als Vredevorst. Die Drie-enige Verbondsgod 'zal met u zijn'. Dat is enkel maar te bewonderen. God met ons, Immanuël. Als de Heere iets van die zoete gemeenschap doet ervaren, ben ik zalig. En dan mag ik uitzien naar die grote zaligheid die wacht. Na de gebruikelijke toespraken legde ds. Hoogerland voor de laatste keer als eigen herder en leraar de zegen op de gemeente.

Kerkenraad Kruiningen

WIJZIGING KERKELIJK JAARBOEK

Blz. 123: Scriba in de gemeente van Amsterdam is nu: D. de Weert, Klaprozenweg 51 G2, 1032 KK Amsterdam, tel. 06-15425601; e-mail: scriba@gergemamsterdam.nl koster is nu: G.B. Voorwinden, tel. 06-42913488.

Blz. 278: scriba van de gemeente in Soest is nu: P.A. de Jongste; tel. 06-14981653; e-mail: scriba@gergemsoest.nl

Berichten

VAKANTIEWEKEN VOOR VITALE OUDEREN

Vindt u het fijn om met een groep op vakantie te gaan? En stelt u het op prijs als deze vakantie volledig voor u wordt georganiseerd en verzorgd? Dan zijn de Samen-uit-vakantieweken, uitgaande van de Vrouwenbond Gereformeerde Gemeenten, iets voor u. De Vrouwenbond organiseert dit jaar opnieuw enkele weken en midweken. Tijdens zo'n week is er veel ruimte voor zowel ontspanning

als bezinning. De reisleiding is in handen van twee echtparen. De weken zijn bedoeld voor vitale ouders die nog mobiel en zelfstandig zijn (de weken voor ouders met zorg zijn vol).

Lange midweek:

18-23 augustus; conferentiecentrum Kaap Doorn in Doorn € 950,-.

30 juni -5 juli; hotel Inkelshoes te Epen (L) € 950,-.

Opgave/inlichtingen: mevr. M. (Riet) Crum-Dooge, tel. 0183-632773; e-mail:

cvb.gasten.ow@vakantiewekenvbagg.nl
Meer informatie op
www.vakantiewekenvbagg.nl/
vakantieweken ouders

JONGERENAVOND IN GENEMUIDEN

Op maandag 21 april, Tweede Paasdag, wordt voor de zevende keer een avond georganiseerd voor jongeren van de gemeenten in de classis Kampen. Ds. G. van Manen en ds. A. Verschuure

spreken vanuit het Oude en Nieuwe Testament over 'Het bloed des Lams'. De avond begint om 19.45 uur en duurt tot 22.30 uur. In de pauze en vanaf 22.00 uur is er ruimte voor ontmoeting met een hapje en een drankje. Er is een collecte voor de onkosten. Jongeren in de leeftijd van ca. 18 tot 35 jaar zijn van harte welkom. Locatie: kerk Ger. Gemeente, Taghof 3 te Genemuiden.

VERKOPING

Werkendam - Op zaterdag 26 april

(10.00-14.30 uur) houdt de zendingscommissie van Werkendam een Oranjemarkt in de ds. Joh. Groenewegenschool, Sportlaan 4. De opbrengst is voor ZGG.

ZANGAVONDEN

Apeldoorn - Kerk Geref. Gemeente, vr. 25 april, 19.30 uur, bevrijdingszangavond m.m.v. gem. koor Moria uit Emmeloord en gem. koor Adoraim uit Apeldoorn.
Dordrecht - Grote Kerk, zat. 26 april, 19.30 uur, zangavond rond koningsdag en bevrijdingsdag m.m.v. groot gemengd koor, gem. koor Yerseke, Jong gem. koor

Sela uit Kruiningen, Pieter Heykoop, orgel; leiding ds. C. van Krimpen; collecte voor Bijbelverspreiding/Noodhulp Moldavië (toegang vrij).

Opheusden - Kerk Geref. Gemeente, zat. 26 april, 19.00 uur, psalmzangavond, Jelle van Leeuwen, orgel; meditatie ouderling M. van Dam; collecte voor straatkinderen in Peru.

Wierden-Aadorp - Kerk Geref. Gemeente, Albardastr. 14, Aadorp, vr. 25 april, 19.30 uur, psalmzangavond m.m.v. Duo Hoekman.

Kerkdiensten

ZONDAG 20 APRIL 2025

1^e PAASDAG

Aagtekerke 9.30 en 18.30 uur ds. A.P. Baaijens; **Aalburg** 9.30 en 18.00 uur ds. W.J. Karels; **Aalst** 14.30 uur ds. F. Mulder; **Alblasserdam** 15.30 uur ds. M.H. Schot; **Amersfoort** 9.30 en 16.30 uur ds. W. Visscher; **Apeldoorn** 10.00 uur ds. R.A.M. Visser en 16.00 uur ds. A.B. van der Heiden; **Arnhem** 16.00 uur ds. R.A.M. Visser; **Barendrecht** 10.00 en 16.00 uur ds. M. Joosse; **Barneveld-Centrum** 9.30 en 19.00 uur ds. E.J. Boudewijn; **Barneveld-Zuid** 9.30 en 19.00 uur ds. J. van Laar; **Beekbergen** 10.00 en 19.00 uur ds. A. Schreuder; **Benthuizen** 9.30 en 18.00 uur ds. G. Clements; **Berkenwoude** 10.00 en 19.00 uur ds. M.L. Dekker; **Bodegraven** 14.30 uur (Belijdenisdienst) ds. W.A. Zondag; **Borssele** 14.00 uur (Belijdenisdienst) ds. P.C. Vlot en 18.00 uur ds. G. Hoogerland; **Boskoop** 9.30 en 16.30 uur ds. P.J. de Raaf; **Capelle aan den IJssel-Middelwatering** 10.00 en 16.30 uur ds. H. van der Heiden; **Capelle aan den IJssel-West** 15.00 uur ds. J.M.D. de Heer; **De Valk-Wekerom** 9.30 en 19.00 uur ds. B.J. van Boven; **Den Haag-Scheveningen** 18.30 uur stud. K.L. Blok; **Deventer** 18.30 uur ds. R.A.M. Visser; **Dinteloord** 10.00 uur ds. J.J. Tanis en 14.30 uur ds. H.J. Agteresch; **Doetinchem** 9.30 en 15.00 uur ds. P.G. Heijkamp; **Dordrecht** 10.00 en 17.15 uur ds. W.A. Zondag; **Ede** 9.30 uur ds. J.B. Huisman; **Elspeet** 10.00 en 18.30 uur ds. G. van Manen; **Emmeloord** 15.00 uur ds. K. Boeder; **Enkhuizen** 9.30 en 16.00 uur ds. G. Heijkamp; **Enschede** 15.00 uur ds. A.T. Huijser; **Enter** 9.30 uur ds. A.B. van der Heiden en 15.00 uur ds. S.W. Janse; **Ermelo** 9.30 en 18.30 uur ds. K. Boeder; **Genemuiden** 9.30 en 15.30 uur ds. A. Verschuure; **Goes** 9.30 en 18.00 uur stud. W. de Jong; **Gorinchem** 16.00 uur ds. C. Sonneveld; **Gouda** 15.00 uur ds. J. Beens; **Goudswaard** 15.00 uur ds. H.A. van Zetten; **'s-Gravenpolder** 9.30 en 18.00 uur (H.D.) ds.

S. Maljaars; **'s-Gravenzande** 9.30 en 15.30 uur stud. K.L. Blok; **Hardinxveld-Giessendam** 9.30 en 18.00 uur ds. J.C. Kriekaart; **Hendrik-Ido-Ambacht** 10.00 uur ds. M.H. Schot en 16.30 uur ds. H.J. Agteresch; **Hilversum** 10.00 en 17.00 uur ds. M.T. Al-Chalabi; **Hoofddorp** 18.30 uur ds. P. Mulder; **Houten** 10.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil en 18.30 uur ds. W. Harinck; **Kampen** 18.30 uur ds. J. Janse; **Kapelle-Biezelinghe** 10.00 uur ds. C. Harinck en 19.00 uur ds. G.J. Baan; **Katwijk aan Zee** 18.00 uur stud. H.R. Keurhorst; **Kesteren** 12.30 en 18.30 uur ds. D. de Wit; **Klaaswaal** 9.30 en 18.00 uur ds. G.J. van Aalst; **Kootwijkerbroek** 10.00 en 19.00 uur ds. G. Beens; **Krabbendijke** 9.30 en 18.00 uur ds. P.C. Vlot; **Krimpen aan den IJssel** 9.30 en 16.30 uur ds. J.J. Hoogerbrug; **Kruiningen** 9.30 uur ds. G. Hoogerland en 14.00 uur stud. W. de Jong; **Leerdam** 10.00 en 18.00 uur ds. M.G. van Middendorp; **Leiderdorp** 10.00 en 16.00 uur (H.D.) ds. P. Mulder; **Lelystad** 15.00 uur ds. G. van Manen; **Lisse** 15.30 uur ds. M.L. Dekker; **Marknesse** 19.00 uur ds. A. Schot; **Meliskerke** 9.30 en 14.30 uur ds. A.E. Brijder; **Middelburg-Centrum** 9.30 en 18.30 uur ds. C.J. Meuse; **Middelburg-Zuid** 9.30 en 16.00 uur ds. M. Boersma; **Middelharnis** 18.00 uur ds. A.E. Brijder; **Mijdrecht** 15.30 uur ds. J. IJsselstein; **Moerkapelle** 9.30 en 18.30 uur ds. H. Brons; **Naaldwijk** 9.30 en 15.30 uur stud. H.R. Keurhorst; **Nieuw-Beijerland** 9.30 en 18.00 uur ds. H.A. van Zetten; **Nieuwdorp** 9.30 en 18.30 uur ds. M. Karens; **Nieuwer Ter Aa** 15.30 uur ds. A.A. Brugge; **Nijkerk** 9.30 en 18.30 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen; **Nisse** 14.30 uur ds. G.J.N. Moens; **Nunspeet** 9.30 en 15.30 uur ds. A. Schot; **Opheusden** 9.30 en 16.00 uur ds. W. Mouw; **Oud-Beijerland** 9.30 en 18.00 uur ds. J. van Rijswijk; **Oude-Tonge** 18.00 uur ds. J.J. Tanis; **Oudemirdum** 19.00 uur ds. A. Verschuure; **Poederloijen** 9.30 en 18.30 uur ds. C. Sonneveld; **Poortugaal** 18.30 uur ds. M. Joosse; **Poortvliet** 14.30 uur ds.

M. Blok; **Puttershoek** 15.00 uur ds. G.W.S. Mulder; **Rhenen** 10.00 en 18.00 uur ds. F. Mulder; **Ridderkerk** 9.30 en 17.00 uur ds. G.W.S. Mulder; **Ridderkerk-Slikkerveer** 15.00 uur ds. J. van Rijswijk; **Rijssen-Noord** 9.30 en 18.30 uur ds. A.T. Huijser; **Rijssen-West** 9.30 en 18.30 uur ds. P.D. den Haan; **Rijssen-Zuid** 9.30 en 18.30 uur ds. S.W. Janse; **Rilland-Bath** 14.30 uur ds. S. Maljaars; **Rotterdam-Alexanderpolder** 14.30 uur ds. G.J. Baan; **Rotterdam-Centrum** 18.45 uur ds. J.M. Evers; **Rotterdam-IJsselmonde** 9.30 en 17.00 uur ds. J.M.D. de Heer; **Rotterdam-Zuidwijk** 10.00 en 16.30 uur ds. G.J. Baan; **Scherpenisse** 9.30 en 18.30 uur ds. M. Blok; **Scherpenzeel** 10.00 (H.D.) en 18.30 uur ds. J. Beens; **Sint Annaland** 9.30 en 18.30 uur ds. J. de Kok; **Slidrecht** 9.30 en 17.00 uur ds. R.T. Michielse; **Soest** 9.30 en 16.00 uur stud. J. Kroon; **Spijkernisse** 19.00 uur ds. H. van der Heiden; **Sprang-Capelle** 18.30 uur ds. H.E.P. Fortuijn; **Stolwijk** 10.00 en 19.00 uur ds. C. Hogchem; **Terneuzen** 15.30 uur ds. M. Karens; **Terwolde-De Vecht** 9.30 en 14.30 uur ds. J. Janse; **Tholen** 10.00 en 18.30 uur ds. C. van Ruitenburger; **Tricht-Geldermalsen** 10.00 en 18.30 uur ds. A.A. Brugge; **Uddel** 10.00 en 18.30 uur ds. C.A. van Dieren; **Urk** 10.00 en 17.00 uur ds. A.J. de Waard; **Utrecht** 10.00 en 16.00 uur ds. W. Harinck; **Veen** 9.30 en 18.00 uur ds. E. Bakker; **Veenendaal** 9.30 en 16.30 uur ds. B. Labee; **Vlaardingen** 10.00 en 16.30 uur ds. J.M. Evers; **Waarde** 9.30 en 18.00 uur ds. L. van der Kuijl; **Waardenburg** 10.00 en 18.30 uur ds. G. Pater; **Wageningen** 10.00 en 18.30 uur ds. W. Silfhout; **Werkendam** 10.00 uur ds. H.J. Agteresch en 18.00 uur ds. M.H. Schot; **Westkapelle** 14.00 uur ds. A.P. Baaijens

VOOR ALLE IN DIT NUMMER GENOEMDE
TOEKOMSTIGE DATA GELDT:

INDIEN DE HEERE WIL EN WIJ LEVEN

en 18.30 uur (Belijdenisdienst) ds. M. Boersma; **Wierden-Aadorp** 15.00 uur ds. P.D. den Haan; **Woerden** 10.00 en 18.30 uur ds. J. IJsselstein; **Wolphaartsdijk** 9.30 en 18.00 uur ds. G.J.N. Moens; **Yerseke** 9.30 (Belijdenisdienst) en 18.00 uur ds. C. van Krimpen; **Zeist** 19.00 uur ds. W. Visscher; **Zoetermeer** 10.00 en 18.30 uur ds. J.B. Zippro; **Zwijndrecht** 9.30 en 16.00 uur ds. H.E.P. Fortuijn; **Zwolle** 19.00 uur stud. J. Kroon.

MAANDAG 21 APRIL 2025 2^e PAASDAG

Aagtekerke 9.30 uur (Belijdenisdienst) ds. A.P. Baaijens; **Aalburg** 11.00 uur ds. E. Bakker; **Aalst** 9.30 uur ds. D. de Wit; **Amersfoort** 9.30 uur ds. W. Visscher; **Apeldoorn** 10.00 uur ds. R.A.M. Visser; **Barendrecht** 10.00 uur (Belijdenisdienst) ds. M. Joosse; **Barneveld-Centrum** 9.30 uur (Belijdenisdienst) ds. E.J. Boudewijn; **Barneveld-Zuid** 9.30 uur (Belijdenisdienst) ds. J. van Laar; **Beekbergen** 10.00 uur (Belijdenisdienst) ds. A. Schreuder; **Benthuizen** 9.30 uur ds. P. Mulder; **Berkenwoude** 9.30 uur ds. W.J. Karels; **Bodegraven** 10.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil; **Boskoop** 9.30 uur ds. P.J. de Raaf; **Brakel** 11.00 uur ds. C. Sonneveld; **Capelle aan den IJssel-Middelwatering** 10.00 uur (Belijdenisdienst) ds. H. van der Heiden; **Capelle aan den IJssel-West** 11.00 uur ds. J.M.D. de Heer; **De Valk-Wekerom** 9.30 uur (Belijdenisdienst) ds. B.J. van Boven; **Delft** 14.30 uur (Belijdenisdienst) ds. J.B. Zippro; **Den Haag-Scheveningen** 10.00 uur ds. M.L. Dekker; **Dirksland** 10.00 uur ds. J.J. Tanis; **Doetinchem** 9.30 uur (Belijdenisdienst) ds. P.G. Heijkamp; **Dordrecht** 9.30 uur ds. W.A. Zondag; **Ede** 9.30 uur ds. J.B. Huisman; **Elspeet** 10.00 uur ds. G. van Manen; **Emmeloord** 9.30 uur stud. J. Kroon; **Enkhuizen** 9.30 uur ds. G. Heijkamp; **Ermelo** 9.30 uur (Belijdenisdienst) ds. K. Boeder; **Genemuiden** 9.00 uur ds. A. Verschuure; **Gorinchem** 11.00 uur ds. H.J. Agteresch; **'s-Gravenpolder** 9.30 uur ds. C. van Ruitenburg; **Hardinxveld-Giessendam** 9.30 uur ds. J.C. Kriekaart; **Hendrik-Ido-Ambacht** 10.00 uur (H.D.) ds. M.H. Schot; **Hilversum** 10.00 uur ds. M.T. Al-Chalabi; **Kapelle-Biezelinge** 10.00 uur ds. C.J. Meeuse; **Katwijk aan Zee** 10.00 uur ds. C. van Krimpen; **Kesteren** 12.30 uur (Belijdenisdienst) ds. D. de Wit; **Klaaswaal** 9.30 uur ds. H.A. van

Zetten; **Kootwijkerbroek** 10.00 uur ds. G. Beens; **Krabbendijke** 9.30 uur ds. P.C. Vlot; **Krimpen aan den IJssel** 9.30 uur ds. J.J. Hoogerbrug; **Kruiningen** 9.30 uur ds. G. Hoogerland; **Leerdam** 10.00 uur (Belijdenisdienst) ds. M.G. van Middendorp; **Leiderdorp** 10.00 uur ds. G. Clements; **Marknesse** 11.30 uur ds. A. Verschuure; **Meliskerke** 9.30 uur ds. A.E. Brijder; **Middelburg-Centrum** 9.30 uur ds. M. Karens; **Middelburg-Zuid** 9.30 uur (Belijdenisdienst) ds. M. Boersma; **Moerkapelle** 9.30 uur ds. H. Brons; **Naaldwijk** 11.30 uur (Belijdenisdienst) ds. J.M. Evers; **Nieuw-Beijerland** 9.30 uur ds. G.J. van Aalst; **Nijkerk** 9.30 uur (Belijdenisdienst) ds. G.P. van Nieuw Amerongen; **Nunspeet** 9.00 uur ds. A. Schot; **Opheusden** 9.30 uur (Belijdenisdienst) ds. W. Mouw; **Oud-Beijerland** 9.30 uur (Belijdenisdienst) ds. J. van Rijswijk; **Poederloijen** 9.00 uur ds. C. Sonneveld; **Poortugaal** 9.30 uur ds. L. van der Kuijl; **Rhenen** 10.00 uur (Belijdenisdienst) ds. F. Mulder; **Ridderkerk** 9.30 uur ds. G.W.S. Mulder; **Rijssen-Noord** 9.30 uur (Belijdenisdienst) ds. A.T. Huijser; **Rijssen-West** 9.30 uur (Belijdenisdienst) ds. P.D. den Haan; **Rijssen-Zuid** 9.30 uur (Belijdenisdienst) ds. S.W. Janse; **Rotterdam-Alexanderpolder** 11.00 uur ds. G.J. Baan; **Rotterdam-IJsselmonde** 9.00 uur ds. J.M.D. de Heer; **Rotterdam-Zuidwijk** 9.00 uur ds. G.J. Baan; **Scherpenisse** 9.30 uur ds. M. Blok; **Scherpenzeel** 10.00 uur ds. J. Beens; **Sliedrecht** 9.30 uur ds. R.T. Michielse; **Soest** 9.30 uur ds. W. Silfhout; **Stolwijk** 10.00 uur ds. C. Hogchem; **Terwolde-De Vecht** 9.30 uur ds. J. Janse; **Tholen** 10.00 uur ds. S. Maljaars; **Tricht-Geldermalsen** 10.00 uur ds. A.A. Brugge; **Uddel** 10.00 uur ds. C.A. van Dieren; **Urk** 10.00 uur (Belijdenisdienst) ds. A.J. de Waard; **Utrecht** 10.00 uur (Belijdenisdienst) ds. W. Harinck; **Veen** 9.30 uur (Belijdenisdienst) ds. E. Bakker; **Veenendaal** 9.30 uur ds. B. Labee; **Vlaardingen** 9.00 uur (Belijdenisdienst) ds. J.M. Evers; **Waardenburg** 9.30 uur ds. G. Pater; **Wageningen** 10.00 uur stud. H.R. Keurhorst; **Werkendam** 9.00 uur ds. H.J. Agteresch; **Westkapelle** 9.30 uur stud. K.L. Blok; **Woerden** 10.00 uur (Belijdenisdienst) ds. J. IJsselstein; **Zeist** 10.00 uur stud. W. de Jong; **Zoetermeer** 9.30 uur ds. J.B. Zippro; **Zwijndrecht** 9.30 uur (Belijdenisdienst) ds. H.E.P. Fortuijn.

DINSDAG 22 APRIL 2025

Eindhoven 19.30 uur ds. M.T. Al-Chalabi; **Nisse** 19.30 uur ds. G. Beens.

WOENSDAG 23 APRIL 2025

Kortgene 19.30 uur ds. A.P. Baaijens; **Meeuwen** 19.30 uur ds. D. de Wit; **Oosterend (Texel)** 19.00 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen; **Ridderkerk-Slikkerveer** 14.00 uur (huw.bev.) ds. J. van Rijswijk; **Scherpenisse** 17.30 uur (huw.bev.) ds. M. Blok; **Sprang-Capelle** 19.30 uur ds. E. Bakker; **Veenendaal** 14.30 uur (huw.bev.) ds. B. Labee; **Werkendam** 19.30 uur ds. G. Pater.

DONDERDAG 24 APRIL 2025

Barneveld-Zuid 14.00 uur (huw.bev.) ds. J. van Laar; **Beekbergen** 14.00 uur (huw.bev.) ds. A. Schreuder; **Nieuw-Beijerland** 13.00 uur (huw. bev.) ds. H.A. van Zetten; **Ridderkerk** 14.30 uur (huw.bev.) ds. G.W.S. Mulder; **Veenendaal** 14.00 uur (huw.bev.) ds. B. Labee; **Zwolle** 19.30 uur ds. B.J. van Boven.

VRIJDAG 25 APRIL 2025

Barneveld-Zuid 15.00 uur (huw.bev.) ds. B. Labee; **'s-Gravenpolder** 14.15 uur (huw.bev.) ds. S. Maljaars; **Kootwijkerbroek** 13.45 uur (huw. bev.) ds. G. Beens; **Rhenen** 13.30 uur (huw.bev.) ds. D. de Wit; **Rijssen-Noord** 15.30 uur (huw. bev.) ds. A.T. Huijser; **Rijssen-West** 14.00 uur (huw.bev.) ds. P.D. den Haan; **Scherpenzeel** 13.00 uur (huw.bev.) ds. J. Beens; **Yerseke** 14.30 uur (huw.bev.) ds. C. van Krimpen.

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN ZONDAG 20 APRIL 2025

Alkmaar (Willem Buytewechstraat 2) 10.30 uur evang. J. Krijgsman; **Amsterdam** (Looiersgracht 70) 10.30 en 16.30 uur (Bijbeluur) evang. M. Vos; **Breda** (Vriesdongen 1) 10.30 uur; **Emmen** (Prinsesselaan 6 I) 9.30 en 15.30 uur evang. C. van Drunen; **Leeuwarden** (Achter de Hoven 2c) 9.30 en 16.00 uur evang. S. de Visser; **Merksem** (Jaak de Boeckstraat 21-23) 10.00 en 16.30 uur evang. A. van Setten; **Scheveningen** (Keizerstraat 177) 14.30 uur evang. M. van Velden; **Tilburg** (Offenbachstraat 105) 10.00 en 16.00 uur evang. H.J. van den Boogaart.

Advertenties

UDDEL: vakantiewoning, 2 pers.
Rust en ruimte. Alles begane grond.
Welkom! Info: 06-12931557

Op zoek naar een **reformatorische, kleinschalige camping op de Veluwe** deze zomer? 06-49496227
www.minicampingderusthoeve.nl

Op vakantie naar Canada? Kijk op
www.CanadianHolidayRentals.ca voor
accommodaties en **autoverhuur**.

Waardevolle puzzels (1000 st.):
Brede en smalle weg / Christenreis /
Bunyans dream / Christinnereis /
Bevrijding: www.ramshoorn.nl

Vrijdagavond 20 juni 19.30 uur
Reserveren verplicht (vol=vol)
www.mannenzanghasselt.nl

Vakantiewoning 4 tot 8 pers. Veluwe,
buitengebied Lunteren. Beschikbaar
vanaf juni. Tel. 06-22353862

ELSPEET, t.h. 2 p. vak.huisje wk 16, 17,
19, 20, 21, 22, 29, 30 en na wk 40.
Tel: 06-20427065.

Middelburg-Veere, beleef rust en ruimte
in en om ons appartement voor
2 personen, **www.kleinsintjan.nl**

Psalmzangavond D.V. 24 mei 2025

Ger. Gem. Hilversum - aanvang: 19.30 uur
Organist: Pieter Heykoop
Meditatie: Ds. M.T. Al-Chalabi
Coll. ZGG en EVGG

Vakantie binnen- of buitenland?

(ook met zondagsrust)

www.mijnvakantiestek.nl

Vakantiechalet te huur Goedereede,

volledig nieuw ingericht, op een rustig park. Dicht bij Ouddorp. Jaarrond te huur.

Website: christelijkevakantiesite.nl

Zoekterm refnr: 33524. Tel: 0622432379.

kina
begrafenisverzorging

D.W. Schipper
010-458 31 12
Capelle a/d IJssel

J. Kooijman
0182-58 39 32
Gouda

Dag en nacht bereikbaar

WIJ VERZORGEN ALLEEN BEGRAFENISSEN

lourens.

Voor maatwerk in

- zonwering
- kasten
- raambekleding
- vloeren
- traprenovatie

www.lourens.nu • 035-2121000

VAN DER WILT
RAAMDECORATIE

UW ADVISEUR

AAN HUIS

☎ 06 - 36 29 43 14
🌐 wiltraamdecoratie.nl

Even een paar dagen er tussenuit?

Geniet van rust, ruimte en natuur op de Veluwe in onze nieuwe, luxe en comfortabele 4-pers. **B&B Mijllerzicht te**

Lunteren. Meer informatie op www.mijllerzicht.nl of bel 06-22691950.

KOOR EN SAMENZANGAVOND rondom KONINGSdag & 80-JARIGE BEVRIJDING

D.V. ZATERDAG 26 APRIL

GROTE KERK DORDRECHT

Aanvang: 19.30 uur / Toegang vrij!

Eén groot gemengd koor (160 zangers)

Bestaande uit: Gemengd Koor Yerseke

& Jong Gemengd Koor Sela Kruijningen

o.l.v. Henriëtte de Bat - Organist: Pieter Heykoop

Leiding: Ds. C. van Krimpen

Coll. Bijbels + Noodhulp Moldavië

de Verrassing
samen vakantie vieren

Wanneer zien we u op Texel?

Bel of app met ons:
(0222) 31 89 06

www.deverrassing.nl

begrafenisverzorging
Den Hollander

- Alleen begrafenissen
- Opbaarmogelijkheden in een door u gewenst rouwcentrum of thuis met koeling
- Dag en nacht bereikbaar

☎ 010 - 460 05 09

✉ info@tdenh.nl

🌐 www.begrafenisverzorgingdenhollander.nl

Te huur, nabij Ede-centrum, nieuw kelderappartement voor 2 studenten.

Gezamenlijke keuken, woonkamer, sanitair en eigen slaapgelegenheden.

Voor informatie: 06-51511253 of 06-25211755.

Zakelijke en Familie Mediation vanuit een christelijke achtergrond

Bel 0318-250105 of mail naar

info@vanweelden-mediation.nl

Wij zijn gevestigd in het midden van NL.

Dringend woonruimte gezocht!!

Gezin 6 pers. Uiterlijk najaar 2025.

Omg. Amersfoort/Barneveld/Kesteren.

Koop (ca. € 420.000) of huur. Wie kan ons helpen? woning2025@outlook.com

Te huur: geschakelde woning in Otterlo,

gelegen in het buitengebied nabij Wekerom. De woning beschikt over

5 slaapkamers en is instapklaar.

Per direct beschikbaar. Huurprijs

€ 1.250,- per mnd, excl. g/w/e.

Voor meer info bel of mail: 06-31928983 / laurens@westeneng.nl

De verbinding in jullie relatie zoek?

Mediorah helpt jullie weer klink te krijgen
zet de eerste stap naar nieuwe verbondenheid
en neem contact op!

www.mediorah.nl

Twee maanden toegang tot de RD-app

+ inschrijving op de avondnieuwsbrief,
toegang tot RD.nl en de digitale krant

Voor maar
€1,-

Scan de QR-code of
ga naar rd.nl/saambinder

rd
reformatorisch
dagblad

Te huur: **Granny Suite** on Main Street
Norwich, Ontario Canada.
2 slaapkamers - 4 personen, volledige
keuken, badkamers en eigen ingang.
Kijk op Mijnvakantiestek.nl/1615
Contact: tinekebaaij@gmail.com
Meer info: 06-46494002

☛ HULPVERLENING

☛ COACHING

☛ TRAINING

☛ TOERUSTING

Nieuwkerk aan den IJssel | Luntenen | Yerseke

T 06 34 13 30 13 E info@praktijkdenuijl.nl
I www.praktijkdenuijl.nl

Veelal (gedeeltelijk) vergoed door ziektekostenverzekeraars

EBEN-EZER CHRISTIAN SCHOOL
is inviting applications to fill full-time
elementary teachers, education
assistants and secondary
teacher/administrator positions.

We would be gladdened by inquiries
and applications of individuals who
are qualified, versatile and dedicated,
but who also love the doctrine
according to Godliness.

For more information on these
positions, please contact:

Mr. A. Verhoef

Telephone: (00)1-905-563-3077

Email: mr.verhoef@ecschool.ca

Please send applications to the
secretary of the School Board:

Mr. G. Brouwer

1372 Gregory Road N., St. Catharines,
Ontario, L2R 6P9.

Telephone: (00)1-647-271-8984

Email: gerry@ecschool.ca

Netherlands Reformed Congregation
St. Catharines, Ontario, CANADA

GEZINSCAMPING
IN FRIESLAND

- Bosrijk gebied tussen de Friese Meren
- Ruime kampeerplekken
- Verkoop & verhuur chalets en safaritenten
- 4x per jaar fietsvakanties
- B&B arrangementen

WWW.DEVERBORGENDHOEK.NL

Reformatische Psychologenpraktijk
Nederland biedt identiteit bewuste
behandeling en begeleiding aan volwassenen,
jongeren en kinderen met psychosociale en
psychologische vragen en problemen.

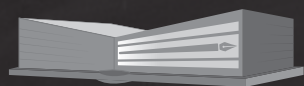
Tevens voor mediation en zakelijke advisering.

Drs. J.C. de Jonge en mw. drs. M.J. de Jonge - Brouwer.

44 R I-straat 2, 4051 AR Ochten
0344 - 667042 of info@rp nederland.nl

www.rpnederland.nl

Ds. G.H. Kerstenschool

Borssele

— We zoeken enthousiaste en bevoegen collega's

leerkracht middenbouw (groep 3 of 4)

voor 2 - 4 dagen per week

Schrijf nu je sollicitatiebrief en hopelijk tot snel!

Kijk voor meer informatie op

WWW.KERSTENSCHOOL.NL

We zoeken ook invalleerkrachten en schoonmakers.

Ontdek leiderschap in de zorg en begeleiding

Solliciteer als teamleider bij De Schutse

Ontvang waardevolle tools voor
ontwikkeling en professionalisering
als teamleider en persoon. Samen voor
leiderschap in zorg en begeleiding!

De Schutse

Zorg wat er écht toe doet

Neem contact op met onze
recruiter Mirjam Hardeman,
06 - 39 36 75 89 of mail naar:
werkenbij@deschutse.nl

Heerlijk ontspannen op de **Veluwe**, op loopafstand v/h bos. Ideaal om te fietsen en te wandelen. **Ruim** en **schoon** chalet. Van alle gemakken voorzien, o.a. wasmachine, vaatwasser, CV. Max. 6 pers. Info: 06-47584570 of www.vakantiedehoutduif.nl

Betaguard (NeoLife) - bij pollen in de lucht: verzachtende invloed op de bovenste en onderste luchtwegen, om vrijer te ademen door de neus, bij een gevoelige huid. Kommie 06-34826766 www.naturalhealthproducts.nl

JOH. DE HEER
toetsen en meer, sinds 1898

**UW ORGEL- ÉN
PIANO SPECIALIST**

www.johdeheer.nl

Leeghwaterstraat 46/47
3364 AE Slidrecht
Tel.: 0184-419 611

PROGRESSUS
Een landelijke onderwijsregio

Flexpool
de vervangingspool
van het
christelijk-
reformatisch
onderwijs

- Wij plaatsen je
- Wij begeleiden je
- Wij zorgen voor jouw professionalisering

Kijk voor meer info op:
onderwijsregioprogressus.nl/flexpool

Begrafenisonderneming
sinds 1982 — *de Jongh*

Voor een waardige en stijlvolle verzorging van begravingen

Dag en nacht persoonlijk bereikbaar én beschikbaar

Waardeburch	0418 - 652 039
Hardinxveld-Giessendam	0184 - 611 154
Werkendam	0183 - 701 017
Dordrecht e.o.	078 - 6412 740
Nieuw-Lekkerland	0184 - 683 838
Barendrecht	0180 - 628 908

Wij verzorgen geen crematies

info@begravenisonderningdejongh.nl | www.begravenisonderningdejongh.nl

De Schutse
Zorg wat er écht toe doet

Wil jij werken in de zorgsector mét waardering? Er staan diverse functies open bij De Schutse!

Meer van betekenis zijn en waardering ontvangen? Kom werken bij De Schutse. Dit kan als (persoonlijk) begeleider of teamleider. Ook op kantoor of in de facilitaire dienst kan jij bij De Schutse van betekenis zijn. Wij denken graag met jou mee. Word jij enthousiast van één van de onderstaande functies?

- Verpleegkundigen Oud-Vossemeer
- Verantwoordelijk medewerker Huishouding/Wasserij
- (Persoonlijk) Begeleider(s) alle locaties
- Jeugd- en Gezinsprofessional Tholen/Goeree-Overflakkee/Hoeksche Waard
- Begeleider(s) Intensieve Begeleiding
 - Teamleider(s)
- Nachtdienstmedewerker
- Communicatieprofessional
- IT-medewerker

Kijk op onze website www.werkenbijdeschutse.nl voor de uitgebreide vacatures of neem contact op met onze recruiter Mirjam Hardeman (06 39 36 75 89) of mail naar werkenbij@deschutse.nl

- kleuters (parttime)

- groep 3 (fulltime / parttime)

- ✓ *mooie school*
- ✓ *bosrijke omgeving*
- ✓ *prettig professioneel team*

- vanaf zomervakantie
- reageren uiterlijk 3 mei
- sollicitatiegesprekken 8 mei

direct solliciteren?

brief & cv naar:
secretarisbestuurders
@rhbu.nl

Rehobothschool
UDEL

**vrijblijvend
contacten?**

dhr. D. van Elzelingen
directeur@rhbu.nl
06 - 23 01 25 23

www.rhbu.nl

Breaken met pornografie?

CHRISTELIJKE BEGRAFENISONDERNEMING

P.H. VAN DER LEER
Veenendaal Rhenen*Voor een persoonlijke en betrokken begeleiding
bij het verzorgen van alleen begrafenissen*

P.H. van der Leer

T 0318 - 526641

E info@phvanderleer.nl

M 06 - 46376232

W www.phvanderleer.nl

**WIL JIJ OOK BREKEN
MET JE VERSLAVING?**

safety for addicts

Wacht niet langer!**Er is hulp voor jou en jouw naaste(n).
Met oog en hart voor identiteit.****085 - 06 01 964
www.addisa.nl****Op vakantie in Elspeer?** Gezellig vrijst.
huis op park Lochtenveld, max. 6p.
06-57097232

AB STRESSENONRUSTDEBAAS.NL
Albert van den Berge

**Je hoofd nooit stil? Vast in angst,
stress en onrust? Doorbreek die
cirkel met De Ontspanformule!**

✓ Gratis online training
✓ Eerste stap naar rust
en ontspanning

Gun jezelf die rust.
Start nu!

tel. 06-25081102

Eenzaam of iets anders? St. kleinesteun.nl
Vraag steun of help als maatje of donateur.
Leef matig, wees een goed rentmeester en
zie om naar de naaste. 06-34180256

Bureau Mark.

Psychosociaal therapeut
mark@bureau-mark.nl

+31 (0)6 53 29 69 57
bureau-mark.nl

Certificering

NFG IKZOEK HULPEN! Koepel NAP

**bijzondere
noden**
handen van de kerk

**GEDENKT
DER GEVANGENEN...**

Namens de Gereformeerde Gemeenten steunen we
christenen in verdrukking en vervolging. Naast diaconale
hulp bieden we ook toerusting en bijbelse literatuur.

Steunt u mee?
Doneren kan met de QR-code of via
NL52 INGB 0000 3074 47 o.v.v. Vervolgde Kerk

Bewuste keuze**Colofon****Saambinder**Kerkelijk weekblad van de
Gereformeerde Gemeenten
Uitgave ten bate van de Emerituskas.Hoofredacteur: ds. B. Labee
Redacteurs: ds. G.J. van Aalst, J. van 't Hul,
ds. G.W.S. Mulder

Redactiesecretaris: J. van 't Hul

**Bijdragen van medewerkers, boeken
ter recensie en vragen voor de rubriek
'Vraag en antwoord' naar:**ds. B. Labee
Kerkewijk 115a, 3904 JA Veenendaal
T 0318-513597
E b.labee@kliksafe.nl**Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk),
berichten en meditaties:**J. van 't Hul
Lierdererf 19, 7364 BD Lieren
T 0651-622260
E redactie@desaambinder.nlAanlevertijd van kerknieuws en berichten:
uiterlijk woensdag 17.00 uur vóór de datum
van verschijning van De Saambinder in de
daarop volgende week.**Opgaven kerkdiensten en beroepingswerk:**
Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening,
Houttuinlaan 7, 3447 GM Woerden
T 0348-489900
E info@desaambinder.nl**Advertenties en familieberichten
aan Verloop, Alblasserdam:**Ohmweg 31, 2952 BD Alblasserdam
T 078-6912899
E saambinder@verloop.nlAdvertenties dienen uiterlijk donderdag vóór
de week van verschijning aangeleverd te
zijn. Rouwadvertenties uiterlijk maandag-
morgen 9 uur.Advertenties € 1,95 per mm.
Familieberichten € 0,50 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 21% btw.**Abonnementenadministratie****Adreswijzigingen enz. aan:**
Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening
Houttuinlaan 7, 3447 GM Woerden
T 0348-489900
E info@desaambinder.nl**Betalingen abonnementsgelden:**
IBAN: NL11 INGB 0000 0643 27 t.n.v.

De Saambinder-abonnementen te Woerden.

Abonnementsprijzen:voor Nederland: € 15,50 per halfjaar
voor het buitenland*: € 150,00 per jaar
* afwijkend tarief voor: Canada: \$ 165,
USA: \$ 140**Correspondentieadres Noord-Amerika:**A.C. Kieboom
12093 Sprinkle Road
Vicksburg, MI 49097
T. 001 269 720 3533
E. saambinder.noordamerika@gmail.com**Enkele handige websites****Gereformeerde Gemeenten:**
Algemeen: www.gergeminfo.nl
(doorklikken naar diverse deputaatschappen)
De Saambinder: www.desaambinder.nl
Adviesplein gemeente en gezin:
www.gemeenteengezin.nl
Studenten: www.studentengergem.nl
Jeugdbond: www.jbgg.nlDe redactie behoudt zich het recht voor
ingezonden bijdragen, kerknieuws, berichten
en advertenties zonder overleg aan te passen,
in te korten of zonder opgave van reden niet
te plaatsen.De redactie aanvaardt geen enkele
aansprakelijkheid betreffende de inhoud
van de advertenties en de (recensies van de)
aangekondigde boeken.

46

Steeds minder worden

'Sanne heeft veel meer speelgoed dan ik'. mompelt Mirthe ontevreden in zichzelf.

Misschien herken je het wel. Je kijkt naar een ander en je denkt al snel zelf minder te hebben of te krijgen. We lijken allemaal op Adam en Eva. Zij wilden in het paradijs al even groot zijn als God. Dat was de zonde van hoogmoed. Dan ben je niet tevreden met wat je hebt, maar wil je altijd meer. Totdat je door de Heere in je leven wordt stilgezet. Dan kom je erachter dat jouw eigen 'ik' nog zo belangrijk is en dat je het liefst alles in je leven zelf wilt kiezen en regelen. Dan voel je dat dat zonde is. 'Heere, ik ben zo hoogmoedig, wilt U mij nederig maken?' Dan verlang je ernaar zachtmoedig te worden: 'Niet mijn wil geschiede, maar Uw wil'.

Je verlangt er dan naar om in afhankelijkheid te leven. Iedere dag heb je Hem opnieuw nodig en is het je gebed of Hij een licht op jouw pad wil zijn. Want steeds dwaal je toch weer af en kom je erachter dat jij niet tot eer van Hem kunt leven. Je voelt je een steeds groter zondaar, maar gaat ook steeds meer uitzien naar Zijn komst in je zondige hart. Als Hij komt in je hart, leer je pas écht zien wie Hij wil zijn. 'Leert van Mij dat Ik zachtmoedig ben en nederig van hart; en gij zult rust vinden voor uw zielen' (Matth. 11:29). Dan komt er ook een heel groot verlangen om nog meer van Hem te leren kennen. 'Hij moet wassen, maar ik minder worden' (Joh. 3:30). Dat is echte zachtmoedigheid. 'Zalig zijn de zachtmoedigen; want zij zullen het aardrijk beërven' (Matth. 5:5). Dan wacht je straks een eeuwige toekomst. Daar is speelgoed niets bij! ♦

Leestip: Mattheüs 11:25-30

A. Janse-Pieterman, Rijssen

Een dominee in de gevangenis

De brief van meester Den Boumeester

Voldaan sluit meester Den Boumeester de daaropvolgende week in alle vroegte zijn inktpot. Voorzichtig legt hij z'n pen in de houder. Hij voelt zich een belangrijk man. Ds. Verweij heeft hém vorige week laten vragen of hij maandagmorgen meteen een brief wil schrijven, om te vertellen hoe het zondag 22 november in Benthuizen is geweest. Dominee Verweij is benieuwd of er nog nieuwe problemen zijn geweest met de geschorste predikant. Vol trots leest Boumeester nog eens wat hij heeft geschreven:

*Weleerwaarde Heer,
De dag van gisteren was rustig. De vreemdelingen die gewoon zijn op zondag naar Benthuizen te komen, zijn deze dag niet gekomen. Zij waren er zeker van op de hoogte dat ds. Ledeboer niet op het dorp was. Sinds vijf dagen is hij weg en men weet niet waar hij is. Zelfs zijn huishoudster niet. Het is voor ons een geheim, voor zijn volgelingen niet. In de Hervormde Kerk waren slechts 110 à 112 mensen aanwezig. De diakenen hebben met genoeg naar de preken van Ds. V.d. Broek geluisterd. Ik heb de eer mij met achting te noemen,*

P. den Boumeester

'Ziezo', mompelt hij, 'ds. Verweij kan tevreden zijn.'

Donderdag 26 november moeten de ouderlingen Veldhuijzen en Koorenwinder weer voor het Classicaal Bestuur verschijnen. Ds. Ledeboer wordt niet uitgenodigd. Hij is immers al geschorst. Nog eens wordt aan de ouderlingen gevraagd of zij van plan zijn voort te gaan op de ingeslagen weg. Wanneer zij daarop van harte 'ja' antwoorden, worden ook zij volgens artikel 75 van het Reglement voorlopig geschorst. ♦

Vraag en antwoord

door
ds. **Labee**

Christus' dood verkondigen

Ik heb veel zorgen over deelnemers aan het Heilig Avondmaal: er gaat zo weinig van hen uit en sommigen gaan zelfs over naar een ander kerkverband.

Hoe kan dat? Wilt u wat praktische aanwijzingen geven voor de voorbereidingsweek?

Hebben predikanten altijd vrijmoedigheid deel te nemen aan de bediening?

Belijden

Een drietal vraagstellers rondom het Heilig Avondmaal willen we van een kort antwoord voorzien. De eerste vraagsteller beschreef zijn verdriet over sommigen die belijden van dood, levend gemaakt te zijn en het ware geloof in Christus te bezitten. Wij kunnen niet oordelen over het binnenste van de deelnemers aan de heilige Tafel des Heeren. Wel is het inderdaad een verschrikkelijke zaak als Avondmaalgangers een 'ergerlijk' leven leiden of als niet merkbaar is uit de vrucht dat hun leven overeenkomt met hun belijdenis. Het verlaten van de gemeente is in directe tegenspraak met de tere woorden uit het Avondmaalsformulier 'dat wij ook door denzelfden Geest onder elkander, als lidmaten van één lichaam, in waarachtige broederlijke liefde verbonden worden'. De alwetende God zal eens oordelen over dergelijke praktijken. Tegelijk zegt het bekende formulier zo nadrukkelijk 'dat wij ons tevoren recht beproeven'. Al zouden meerdere bedriegers zich vergrijpen aan het brood van de kinderen, het gaat om waarheid in ons binnenste. Gaat er van ons wat uit en breken wij onze afgelegde kerkelijke eden niet? Straks staan we allen persoonlijk voor de rechterstoel...

Beproeven

Op de vraag naar praktische aanwijzingen behoeven we eigenlijk alleen maar te verwijzen naar de drie zaken uit het al genoemde formulier: 'Ten eerste bedenke een iegelijk bij zichzelf zijn zonden en vervloeking, opdat hij zichzelf mishage, en zich voor God verootmoedige; aangezien de toorn Gods tegen de zonden zó groot is, dat Hij die (eer Hij ze ongestraft liet blijven) aan Zijn lieven Zoon Jezus Christus met den bitteren en smadelijken dood des kruises gestraft heeft. Ten andere onderzoekte een iegelijk zijn hart of hij ook deze gewisse belofte

Gods gelooft, dat hem al zijn zonden, alleen om het lijden en sterven van Jezus Christus, vergeven zijn, en de volkomen gerechtigheid van Christus hem als zijn eigene toegerekend en geschonken is, ja, zo volkomen, alsof hij zelf in eigen persoon voor al zijn zonden betaald, en alle gerechtigheid volbracht had.

Ten derde onderzoekte een iegelijk zijn consciëntie of hij ook gezind is, voortaan met zijn ganse leven waarachtige dankbaarheid jegens God den Heere te bewijzen, en voor het aangezicht Gods oprechtelijk te wandelen; insgelijks of hij zonder enige geveinsdheid (alle vijandschap, haat en nijd van harte afleggende) een ernstig voor-nemen heeft, om van nu voortaan in waarachtige liefde en enigheid met zijn naasten te leven'.

Laten deze drie heldere zaken 'werk' geven in de binnenkamer.

Bedienen

Ten slotte de vraag naar de dienaren van Woord en sacrament. Hoe ligt het in hun hart als ze de heilige tekenen en zegelen uitreiken? Kunnen zij altijd vrijmoedig deelnemen? We kunnen niet spreken voor al onze broeders in de bediening. Maar elke predikant zal wel weten van hoogten en diepten en van opzien en uitzien. Toch kunnen we het niet indenken dat de predikant niet deelneemt aan de liefdestekenen die hij namens zijn Meester uitreikt. Nee, er zal niet altijd even veel vrijmoedigheid zijn, maar de Heere zorgt uitnemend goed voor Zijn knechten. Soms zingt het weleens in het hart van een dienaar. En in 'dubbele' zin mag het dan worden uitgesproken: 'Daarom zal mijn mond en hart des Heeren lof verkondigen, van nu aan tot in der eeuwigheid'. Lezer(es), mag u door wedergeboorte en geloof Christus' dood verkondigen? ♦

► Heb jij/hebt u ook een vraag?

Mogelijke vragen over onderwerpen binnen de doelstelling van De Saambinder kun jij/kunt u mailen naar ds. B. Labee of hem per post toezenden (zie colofon). Er volgt -zo mogelijk- altijd een reactie. Echter alleen als de redactie het waardevol acht voor de lezers, volgt een antwoord op jouw/uw vraag in een nummer van De Saambinder. Graag wel wat geduld. Er liggen nog tientallen vragen op een reactie te wachten.